

บทที่ 8

การพูดรายงาน (The Report Speech)

การพูดรายงาน (The Report Speech)

การพูดรายงานนี้เป็นการพูดที่ใช้กันแพร่หลายในชีวิตประจำวัน เช่น การรายงานในชั้น การรายงานของสมาคม ของคณะกรรมการ ของสถาบันธุรกิจ ฯลฯ เป็นต้น

1. จุดมุ่งหมายของการพูดรายงาน

จุดมุ่งหมายของการพูดรายงาน ก็เพื่อการสื่อความหมายนั้นเอง การรายงานนั้นอาจจะมีหรืออาจจะไม่มีคำแนะนำด้วยก็ได้ ทั้งๆ ที่รายงานที่ผู้เชี่ยวชาญ หรือ เจ้าหน้าที่เขียนขึ้นตามปกติแล้วจะมีคำแนะนำอยู่ด้วยก็ตาม อย่างไรก็ตามการรายงานทั้งหมด ขึ้นอยู่กับเรื่องราวที่ผู้รายงานต้องการจะเสนอ

โดยทั่ว ๆ ไปแล้วผู้ทำรายงานมักจะถามว่าผู้รายงานจะต้องพูดอะไรบ้าง? หนังสือหรือสิ่งที่จะทำรายงานนั้นมีลักษณะเช่นไร? การเดินทางเป็นอย่างไรบ้าง? มีอะไรเกิดขึ้นบ้าง คำถามเหล่านี้มักจะประกอบกันเข้าเป็นเนื้อหา และใจความของการทำรายงานทั้งประเภทธรรมดากับประเภทราชการ

2. หลักการพูดรายงาน

หลักสำคัญของการพูดแบบรายงาน อยู่ที่การบรรยายเรื่องที่จะพูด เนื้อหาของเรื่องที่จะพูดนั้น ควรเรียบเรียงขึ้นด้วยความประณีตและรอบคอบ ใจความที่สำคัญของเนื้อหาจะต้องมีลักษณะที่สั้น กระชับและชัดเจน ข้อมูลทางสถิตินั้น จะต้องนำมาพูดด้วย ใช้ข้อความที่ประกอบด้วยคำพูดที่แสดงให้รู้ว่าจบเนื้อหาของเรื่องที่พูดตอนหนึ่ง ๆ แล้ว

เนื้อหาของรายงานที่จะพูดนั้น ไม่ควรบรรจุเนื้อหาที่สมบูรณ์ของเรื่องลงไป เพราะจะทำให้การรายงานนั้นมีเนื้อหาและข้อปฏิเสธอยู่อีกมากมาย ซึ่งเป็นเหตุให้ผู้ฟังจำสับสนเกิดความเบื่อ และทำให้เสียเวลา ข้อควรระวังก็คือ ผู้พูดต้องบรรยายความสำคัญของเรื่องที่จะรายงานให้พอเหมาะสมกับเวลา นอกจากนี้แล้ว เรื่องที่จะรายงานนั้นควรจะเหมาะสมสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้ฟังด้วย

สำหรับที่จะพูดรายงานนั้นมีข้อมูลทางสถิติมาก หรือมีเนื้อเรื่องสำคัญที่ปลีกย่อยออกไปอีก และผู้พูดติดว่าเป็นรายงานที่ยาว ผู้พูดควรจะให้สำเนาการรายงานนั้นแก่ผู้ฟังด้วย

3. ชนิดของการพูดรายงาน

การพูดแบบรายงานก็คล้ายคลึงกับการเขียนรายงาน คือมีทั้งแบบธรรมด้า และแบบราชการ อย่างไรก็ตี การพูดแบบนี้แบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท คือ

3.1 การพูดรายงานแบบประสบการณ์

3.2 การพูดรายงานแบบแหล่งข้อมูลเท็จจริง

3.3 การพูดรายงานแบบสรุปผล

3.4 การพูดรายงานแบบความก้าวหน้าและผลสำเร็จ

3.5 การพูดรายงานแบบวิจารณ์

ในบทนี้จะยกล่าวถึงการพูดรายงานทุกแบบ ยกเว้นการพูดรายงานแบบวิจารณ์ซึ่งจะกล่าวในบทต่อไปนี้

3.1 การพูดรายงานแบบประสบการณ์ (The experience report) การพูดรายงานแบบประสบการณ์นี้ สิ่งแรกที่ผู้พูดจะต้องทำก็คือการปฐมนิเทศผู้ฟังเสียก่อน ผู้พูดจะต้องกล่าวถึงเวลา สถานที่และเรื่องที่จะรายงาน (ในทางครั้งก้าวไปถึงสภาพของสิ่งแวดล้อมด้วย) จากนั้นก้มงุ้งไปสู่เหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นให้เป็นลำดับต่อเนื่องกัน ให้เหตุการณ์นั้นออกมากในรูปของประสบการณ์ที่มีความหมายต่อผู้ฟังในการพูดรายงานแบบนี้ การอธิบายถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้พูดนั้น มีความสำคัญเทียบกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตัวอย่างของการพูดรายงานแบบนี้คือ กล่าวถึงประสบการณ์ของตัวผู้พูดในสถานที่ต่าง ๆ เช่น ในต่างประเทศ ชนบท ฯลฯ หรือกล่าวถึงประสบการณ์ของผู้พูดในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เป็นต้น

(ดูตัวอย่าง)

3.2 การพูดรายงานแบบแหล่งข้อมูลเท็จจริง (The fact-finding report) การพูดรายงานแบบแหล่งข้อมูลเท็จจริงนี้ เป็นการเสนอข้อมูลเท็จจริง หลักฐาน ข้อมูล วัตถุประสงค์ หลักการ และสมมติฐานที่จะเกิดขึ้นโดยทั่ว ๆ ไปแล้วจะเป็นการรายงานถึงโครงการที่จะกระทำ หรือที่กำลังกระทำอยู่ เช่น โครงการโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยรามคำแหง โครงการภูมิเงิน ตราต่างประเทศ โครงการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาที่สาระ ฯลฯ เป็นต้น วิธีพูดรายงานแบบนี้มักจะกล่าวถึงโครงการนั้น ๆ และมักจะลงท้ายด้วยการสรุปผล

ความจริงหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่นำมากล่าวไว้ในการพูด รายงานแบบนี้อาจจะได้จากการสังเกต การทดลอง การสำรวจ และการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ

การเสนอการพูดรายงานแบบແຄລງໝໍເທົ່າຈະຈິງນີ້ ອາຈະອອກມາໃນຮູບປອງການກົບທວນ ແລະເປົ້າຍັນເຖິງຄວາມຄືດເຫັນ ການເສັນອແນະຂໍ້ອືດເຫັນໃນຮູບຕ່າງໆ ກາຣົເຄຣະໜໍ້ ກາຣໃຫ້ຕໍາ ຈຳກັດຄວາມ ແລະກາຣຍກຕ້ວອ່າງໃນການພູດຮຽນແບບນີ້ ຄວາມຄຳນິ້ງຄຸນກາພ ຂອບເຂົດ ແລະ ພລສຽບຂອງເວົ້ອງທີ່ຈະຮຽນ

ໃນການີ້ທີ່ເວົ້ອງທີ່ຈະຮຽນນັ້ນ ເປັນເວົ້ອງທີ່ເກີຍວັນການຄົນຄວາ ຜູ້ພູດທີ່ອືດຮູ້ງຈຸດ ປະສົງຄົງການທຳຮຽນນັ້ນ ເຊັ່ນ ກລ່າວຄືນປົງຫາທີ່ສຳຄັນ ສາເຫດທີ່ກຳໄໝການຮົບຮ່ວມ ຂໍເທົ່າຈິງນີ້ ຈາກນັ້ນ ກົກລ່າວຄືນປະວັດທີ່ອຸງມື້ນໍລັງ (background) ຂອງຫວ່າຂໍ້ອືດຍ່າງ ຍ່ອໆ ບອກຄື່ອນເບື້ອນຫຼວງຮຽນ ຈາກນັ້ນ ກົສັນອົມລົງການຄົນຄວາ ແລະແນະໂຄຮກການທີ່ດີ ຜູ້ພູດຈະຕ້ອງບອກຄື່ອນ່າງຂໍ້ອຸ້ມລົງນີ້ ຖ້າຍ ໃນຕອນສຸດທ້າຍຂອງຮຽນ ກົຈະເປັນການສຽບ ແລະປະເມີນຜົນການຄົນຄວານີ້

ອາຈະສຽບຫລັກເກົດທີ່ຂອງການພູດ ຮຽນແບບແຄລງໝໍເທົ່າຈິງທີ່ເນື້ອຫາໜັກໄປໃນການ ຄົນຄວາໄດ້ວ່າ ຮຽນນັ້ນຈະປະກອບດ້ວຍ

3.2.1 ບທນໍາ (ຈຸດປະສົງຄົງຂອງຮຽນນັ້ນ)

3.2.2 ການຄົນຄວາເອກສາຮ ຂໍ້ອຸ້ມລ ຫລັກຮຽນທີ່ເກີຍຂ້ອງກັບເວົ້ອງທີ່ຈະພູດ

3.2.3 ວິທີຄົນຄວາ ແລະທີ່ມາຂອງຂໍ້ອຸ້ມລທີ່ຜູ້ພູດໃຊ້

3.2.4 ສຽບຜົນການຄົນຄວາ ແລະເສັນອົມ

ປະໂຍ້ນຂອງການພູດຮຽນແບບແຄລງໝໍເທົ່າຈິງນີ້ ເພື່ອຝຶກໃຫ້ຜູ້ພູດມີປະສົບການີ້ ໃນການພູດຮຽນທີ່ເປັນແບບພົກປີກາ ທີ່ງທຸກຄົນຈະຕ້ອງພົບໃນຫີວິການທຳການ ປະສົບການີ້ ຈາກການພູດຮຽນແບບແຄລງໝໍເທົ່າຈິງນີ້ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ພູດຮູ້ຈົກວິທີຮົວຮ່ວມຂໍ້ອຸ້ມລ ຂໍອ້າງອີງ ແລະຫລັກຮຽນ ຮູ້ຈົກວິທີອົບນາຍເນື້ອເວົ້ອງທີ່ຈະພູດ ແລະຮູ້ຈົກວິທີເສັນອຸ້ມລຂອງຮຽນນັ້ນ ຦ຶກ ດ້ວຍ

(ດູຕ້ວອ່າງ)

3.3 ການພູດຮຽນແບບສຽບຟຣີ (Summary report) ການຮຽນແບບສຽບຟຣີນີ້ ເປັນ ຮຽນໝັດທີ່ນັກສຶກສາໃຫ້ໃນຫ້ອັງເວີນນາກທີ່ສຸດ ເຊັ່ນ ການຮຽນຄືນຜົນການຄົນຄວາ ພລ ຂອງການທຳລອງ ທີ່ອົບປົງປັດກາ ທີ່ອາຈະເປັນການສຽບປ່າງໃນຮອບວັນ ຮອບສັປດາໜໍ ຕລອດ ຈົນການຮຽນການປະໜຸມ ແລະການສົມມາ

ໃນການີ້ພູດເກີຍກັບການຮຽນການທຳລອງ ທີ່ອົບປົງປັດການີ້ ຮຽນນັ້ນກວະຈະ ປະກອບດ້ວຍຫລັກທີ່ສຳຄັນ ຊື່ອ

3.3.1 ความมุ่งหมาย

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

3.3.3 สรุปผลของการทดลอง

ถ้าดูเผิน ๆ แล้ว การพูดรายงานแบบสรุปนี้ มีลักษณะคล้ายกับการพูดสาธิตให้เป็นแบบปฏิบัติ (The Speech of Operation) ต่างกันที่ว่า “ไม่ต้องบอก อธิบายวิธีทดลอง แต่บอก สั้น ๆ ว่า ใช้วิธีอะไรบ้าง จากนั้นก็บอกถึงผลของการทดลอง ถ้าหากว่ามีข้อแนะนำ ก็เสนอ ข้อแนะนำ乍กway ถ้าไม่มี ก็เพียงสรุปผลของการทดลองเท่านั้น”

(ดูตัวอย่าง)

3.4 การพูดรายงานแบบความก้าวหน้าและผลสำเร็จ (The progress and achievement report) การพูดรายงานแบบก้าวหน้า และผลสำเร็จนี้ จะพบมากที่สุดสำหรับชีวิตในห้องเรียน คือ การรายงานผลการเรียนของนักเรียนในชั้นให้ผู้ปกครองทราบ การรายงานการวัดผล การรายงานความสำเร็จของกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง หรือรายงานสรุปผลกำไร—ขาดทุนของ การค้า รายงานผลของการปฏิบัติงาน ฯลฯ เป็นต้น

ตัวอย่างต่อไปนี้ จะเป็นการพูดรายงานความก้าวหน้า และผลสำเร็จที่นักศึกษาจะ พぶในชีวิตจริงของการเป็นครู นั่นคือ การรายงานผลการเรียนของนักเรียนในแต่ละภาค หรือ การรายงานสรุปผลการเรียนของนักเรียนตลอดเวลาที่เรียนอยู่ในโรงเรียน

ตัวอย่างการพูดรายงานแบบก้าวหน้าและผลสำเร็จ.....รายงานการเรียน

รายงานผลการเรียน ด.ญ.สลักษิต พรรณธรรม

ด.ญ.สลักษิต พรรณธรรม ได้เข้าเป็นนักเรียนชั้นประถมปีที่ 1 ของโรงเรียนนี้เมื่อ พ.ศ.2511 และได้ทำคําแนะนําด้านการเรียนดี ชั้นเรื่องๆ จนถึงชั้นประถมปีที่ 4 ดังนี้ คือ

ชั้นประถมปีที่ 1 สอนได้ร้อยละ 80 ได้ที่ 2 ของจำนวนนักเรียนในชั้น 35 คน

ชั้นประถมปีที่ 2 สอนได้ร้อยละ 79 ได้ที่ 1 ของจำนวนนักเรียนในชั้น 35 คน

ชั้นประถมปีที่ 3 สอนได้ร้อยละ 80 ได้ที่ 1 ของจำนวนนักเรียนในชั้น 35 คน

ชั้นประถมปีที่ 4 สอนได้ร้อยละ 80 ได้ที่ 1 ของจำนวนนักเรียนในชั้น 35 คน

ในด้านความประพฤตินั้น ด.ญ.สลักษิต มีมารยาทเรียบร้อย เป็นเด็กที่ว่าจัย เชื่อฟังคำสั่งสอน มาโรงเรียนสม่ำเสมอ และมีสัมมาคาราะ

นอกจากนี้ เด็กหญิงสลักษิต ยังช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียน อีกด้วย เช่น ช่วยเล่นละครให้แก่โรงเรียน ช่วยขายสลากรากชาด และช่วยขายดวงตราป้องกันภัยโรค

ดังนั้น ผลการเรียนของ ด.ญ.สลักษิต พรรณธรรม จึงอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

4. นักเรียนกับการพูดรายงาน

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า จุดมุ่งหมายของการพูดรายงานนั้น ก็เพื่อสื่อความหมายนั้นเอง แต่การพูดรายงานแตกต่างจากการพูดอื่น ๆ ก็ เพราะว่าเรื่องที่จะพูดนั้นจะต้องประกอบด้วยเนื้อหาสาระที่สำคัญ ๆ อย่างย่นย่อ อย่างมีระเบียบ เหตุผล และข้ออ้างอิง

การฝึกให้นักเรียนรู้จักกับการพูดรายงาน จึงเป็นการมุ่งหมายที่จะฝึกฝนให้มีความสามารถในการเก็บใจความที่มีสาระ มีเหตุผล ข้อหางอิง ในด้านการใช้คำพูดที่มีความหมายดี กระชับ และเข้าใจง่ายในด้านการค้นคว้า รวบรวมข้อมูล และการเสนอข้อมูลนั้น ๆ อีกด้วย

ครูอาจจะฝึกนักเรียนให้จากวิธีง่าย ๆ เช่น การพูดรายงานข่าวประจำวัน การพูดรายงานสรุปผลการทดลองทางเคมี การพูดรายงานเกี่ยวกับผลแห่งการประพฤติตนดี ตลอดจนเกี่ยวกับวิชาต่าง ๆ ที่เรียน เมื่อนักเรียนมีความชำนาญแล้ว จึงเลือกเรื่องที่ต้องการค้นคว้าและข้อแนะนำต่อไป

การฝึกหัดให้นักเรียนรู้จักกับการพูดรายงานนั้น ครูควรจะมุ่งความสนใจไปที่การรู้จักเก็บเนื้อหาที่มีสาระอย่างย่อ ๆ ของนักเรียน และการรู้จักเสนอเนื้อหาดังนั้น ๆ ในรูปของการพูด

แบบฝึกหัดบทที่ 8

จงเตรียมพูดรายงานเรื่องไดเร็งหนึ่งต่อไปนี้ (ใช้เวลา 5-7 นาที)

1. การต่อสู้เพื่ออิสรภาพของสั่อม瓦ลชน
 2. พระพุทธศาสนา กับเยาวชน
 3. โครงการพัฒนาการศึกษาของรัฐบาลไทย
 4. การเป็นผู้นำ
 5. ภาษีของรัฐ
 6. ความก้าวหน้าในการเรียน และชีวิตของข้าพเจ้าในปีที่ผ่านมา
 7. รายรับและรายจ่ายของข้าพเจ้าในปีที่ผ่านมา
 8. รายงานประจำปี (ของปีที่ผ่านมา) ของหน่วยงานข้าพเจ้า เช่น อยู่กองสารบรรณ กิจกรรมในส่วนของกองสารบรรณ (เป็นต้น)
 9. กิจกรรมของมหาวิทยาลัยรามคำแหงในปีที่ผ่านมา
 10. เหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยในปีที่ผ่านมา
 11. เหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นในต่างประเทศในปีที่ผ่านมา
-

A -

**ตัวอย่างการพูดรายงานแบบประสบการณ์
เมืองเนรมิต หรือเมืองโบราณ
บางปู จังหวัดสมุทรปราการ***

เมื่อวันเสาร์ที่ 4 ธันวาคม พ.ศ.2514 สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ ไดเชิญบรรดาสมาชิกของสมาคมฯ ร่วมงานสังสรรค์ระหว่างสมาชิก ณ บริเวณ เมืองเนรมิต บางปู สมุทรปราการ กำหนดออกจากบริเวณสมาคมฯ ที่ปากซอยราชครุ เวลา 8.30 น. และ สยามสมาคม ซอยอโศก เวลา 9.00 น. กำหนดถึงบริเวณ เมืองเนรมิต เวลา 10.00 น. ในการนี้มีรถรับส่งและอาหารกลางวัน 1 มื้อ พร้อมเครื่องดื่ม ในอัตราบัตรละ 30 บาท ต่อ 1 ท่าน

เมืองเนรมิต ยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการก่อสร้างจึงไม่อาจจะพาเข้าชมเป็นจำนวนมากได้ ทางสมาคมได้ติดต่อขอเข้าชมเพียง 100 คน บัตรจำนวนนี้ยังคงเดียวหมด สมาชิก รุ่นอาชูโสกที่ไปเมืองสถาปนิกพิเศษแห่งกรมโยธาธิการบาล.....ฯลฯ.....

นอกจากนี้เมืองสถาปนิกรุ่นน้อง ๆ จากแห่งอื่นอีกมากมาย รวมทั้งผู้ที่สนใจและผู้อยู่ในวงการ กิจชิตที่สนใจอีกหลายท่าน

เมื่อเราขึ้นสะพานผ่านประตูเข้าไปในบริเวณ เมืองเนรมิต หรือ เมืองโบราณนั้น จะพบกับถนน นครศรีธรรมราช มีสะพานไม้ ไม้รูปปั้น ผู้คนกินรีกำลังทอดปีกทอดหาง เล่นน้ำอยู่ในสระ มีรูปปั้นตาพะรานบุญทิ่อบ่วงบาก จับตาจ้องอยู่ ฝั่งสระและบริเวณตากแต่ง ไว้ด้วยสวนหย่อม และมีต้นไม้ใหญ่ให้ร่ม ห่างออกไปมี เจดีย์พระมหาธาตุ เดิมสร้างตามลักษณะพื้นที่ฝ่ายมหายาน องค์ที่เห็นเป็นแบบลังกา ประมาณ พ.ศ.1700 แบบที่สร้างใช้มาตราส่วน 1 : 2 เเลยมาหน่อยเป็น พระมหาธาตุไชยา เป็นศิลปแบบสมัยครีวิชัย เจดีย์เป็นกลุ่ม เจดีย์ตั้งอยู่บนฐานประกอบด้วยหิน侏นัม อนุสาวรีย์ทหารอาสา หน้าพิพิธภัณฑ์แห่งชาติก็ ใช้แบบครีวิชัยนี้ มาตราส่วน 1 : 1

พิจิตร พูนพันิช การออกแบบและตกแต่งสวน วารสารเทคโนโลยีครุศาสตร์ ปีที่ 12 ฉบับที่ 134 กุมภาพันธ์ 2515 พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ส่วนห้องกิน กรมการปกครอง ถนนพหลโยธิน กรุงเทพฯ พ.ศ.2515 หน้า 63-80

รถเข้าไปจอดใกล้ับบริเวณศาลาการเปรียญใหญ่ เมื่อรอรอกทุกคนที่ติดตามเข้ามานั่น
ครบสิ้น แล้วก็ทะยอยลงมาจับกลุ่มกัน คุณพิชัย วานิชสัง และอาจารย์เสนอ นิลเดช คง
ต้อนรับอยู่ ได้กล่าวว่ามีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มีโอกาสสรับใช้ผู้มาชมอันเป็นจำนวนมาก
มากกว่าที่ได้เคยต้อนรับมา หากจะมีอะไรขาดตกบกพร่องก็ขอให้โปรดให้อภัยด้วย สถานที่
นี้บางท่านเข้าใจว่าจะทำคล้ายเช่นเดี๋ยวนี้แลนด์ ในประเทศไทยหรือเมริกา แต่มิได้เป็นเช่นนั้น
เนื่องจากบุคคลกลุ่มนี้มีความคิดเห็นว่าใน cavern สุวรรณภูมิของไทยนี้ มีวัฒนธรรม ศิลป-
กรรม วิจกรรม ปฏิมากรรมต่าง ๆ ซึ่งมีความวิจิตร พิสดาร มหัศจรรย์แก่โลกยิ่งนัก รักจะ^{จะ}
นำจากทุกแห่งทุกภาคภูมิมายังสถานที่ที่ใหญ่ ๆ ให้ได้เห็นได้ชัด ก็จะเป็นคุณประโยชน์ยิ่ง^{จะ}
และสะดวกแก่การชม ไม่ต้องรอนแรมไปกลับหลายภาค การดำเนินการแบบนี้มิใช่การ
ออกแบบเป็นการจำลองแบบจากของเก่าที่มีอยู่ หากของเก่าหักพังลายไปมากก็ดำเนินการ
สันนิษฐานขึ้นด้วยหลักฐาน ที่อ้างอิงประกอบต่าง ๆ จะเป็นรูปสำเร็จขึ้น การจัดวางผังก็
จัดเป็นสัดส่วนตามพื้นที่ที่มีอยู่ หากของเก่าหักพังลายไปมากก็ดำเนินการ
เท่านั้นจริงได้ จึงย่อส่วนลงมา ปรับเปลี่ยนก้าลังยืนต้อนรับและกล่าวคำอวยขอมากบทอยู่นี้เป็น^{เด่น} เพชรบุรี ซึ่งมี ศาลาการเปรียญ วัดใหญ่สุวรรณาราม เพชรบุรี จำลองมาไว้ ศาลานี้^{เดิม}
เดิมเป็นตำหนักพระเจ้าเสืออยู่ในพระราชวังกรุงศรีอยุธยา ซึ่มเป็นแบบหน้าบันชั้นประเจิด
กันห้องด้วยลับแล เป็นตำหนักฝ่ายใน หรือไม่ก็ใช้เป็นห้องพระโรงหน้า เพราะทางด้านหน้า
มีมุขเสต็จ เสาคู่ด้านหน้าสักที่ร่วงลง การจำลองแบบก็งดงามคล้ายของเดิม ด้านหลังมี
ประตูทางขึ้น แต่เดิมคนสร้างต่อเนื่องกับหมู่อาคารหลังอื่น ๆ พระเจ้าเสือแห่งกรุงศรีอยุธยา
โปรดฯ รื้อสร้างถวายเป็นศาลาการเปรียญให้ถูกุลโลง ปัจจุบันใช้เป็นห้องเรียนซึ่งเตรียมไว้สำหรับ
ลูกหลานเจ้าหน้าที่ใน เมืองนรมิต ได้เล่าเรียนกันมีห้องสัมภัณฑ์ริ้วชั้นล่าง การดำเนินงาน
ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ พื้นชั้นล่างยังเป็นดินถมอยู่ใกล้กับเพชรบุรีคือ ราชบุรี ได้จำลองศิลป
สมัยลพบุรีมาไว้ คือ ปรางค์วัดมหาธาตุ ก่อด้วยแสงหินซึ่มวิหารด้านหน้าปรางค์มีภาพเขียน
สีน้ำมันสมัยศรีอยุธยา เป็นภาพพระพุทธเจ้าประทับนั่งใต้ต้นโพธิ์ มาตราส่วน 3 : 4

ออกแบบ ศาลาการเปรียญ ก็มุ่งไป เรือนทันขัย นครปฐม เรือนนี้สร้างอยู่ ณ
พระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม มองเห็นแต่ไกล ปั้นลมที่ทำด้วยเหมือนปลาญ
สมัยพุทธกาล ที่มีเรือนนอน เรือนน้ำ หอหน้า และหอนกขังเรือน พะไส ที่เรือนนี้ไม่มี
แกะลายข้อนกัน 4 ชั้น เป็นรูปพระพุทธประวัติ การแกะสลักจำลองทำด้วยความประณีต
และงดงามยิ่ง

จากเรือนทันขั้วัญ กลับมาทาง พระราชวังเดิม ชนบุรี ซึ่งจำลอง ห้องพระโรงเดิม พระราชวังเดิมชนบุรี มาไว้เป็นสถาปัตยกรรมสมัยชนบุรี (2311-2325) สร้างเป็นตรีมุข มี มุนสีด์จอกาแบบสีหบัญชรอนุจ้านหน้าเป็นชั้นลด แต่เดิมตั้งพระแท่นราชบัลลังก์สีด์จอกา ทางประดุจสถาน

ใกล้กับชนบุรีคือ กรุงเทพ มี พระที่นั่งสรรดุสิตมหาปราสาท ซึ่งสร้างในรัชกาล ที่ 1 แทนพระที่นั่งอินทรภิเชกที่ถูกฟื้นฟ่ายอด เกิดเพลิงไหม้ เมื่อปี 2332 อาจารย์ เสนอ นิลเดช อธิบายว่า พระที่นั่งอินทรภิเชกนั้น มีลักษณะเช่นเดียว กับพระที่นั่งสรรเพชญ์- มหาปราสาทที่อยุธยา เมื่อสร้าง พระที่นั่งดุสิต แทนพระที่นั่ง อินทรภิเชก จึงสร้างมีขนาด เล็กกว่าองค์เดิม มีความสูงใหญ่กว่าพระที่นั่งสุริยาอัมรินทร์ ตัดตอนที่รับใบราไส่ครุฑแทน สันหลังตัดバラลีออก พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท แรกสร้างมีเส้าหานอยู่กลางมุข 4 ตัน หลังคาดคาดตีบุก เปลี่ยนเป็นกระเบื้องสมัย ร.3 เสาหานเต็ดออกในสมัย ร.6

ตัวจาก กรุงเทพฯ ไปคือ อยุธยา ได้จำลอง พระที่นั่งสรรเพชญ์มหาปราสาท โดย การสันนิษฐานจากเอกสาร 14 รายการใหญ่ หลักฐานที่ทำการก่อสร้างนี้ ได้พယายามสืบสาน ตามความเป็นจริง ส่วนสูงต่าง ๆ หน้าต่าง ลวดลาย เครื่องประดับทรงหลังคาก โดยพยากรณ์ ให้ถูกต้องและได้ความใกล้เคียงกับสุสานเท่าที่สามารถจะหาหลักฐานได้ เหตุที่ต้องหาหลักฐาน สันนิษฐานกันมากมายเช่นนี้ เพราะ พระที่นั่งสรรเพชญ์มหาปราสาท เป็นปราสาทที่สำคัญ ของกรุงศรีอยุธยา คือ มีพระที่นั่งพระวิหารสมเด็จพระสรรเพชญ์ปราสาทและสุริยาอัมรินทร์ อาจารย์ เสนอ นิลเดช เล่าว่า พระที่นั่งสรรเพชญ์นี้ พระบรมไตรโลกนาถทรงสร้างเมื่อ พ.ศ. 2022 คราวถวายที่วังเป็นวัด ใช้เป็นที่ประ居พระราชนิพิธ์บรมราชภิเชกและรับแขกเมื่อง การรับแขกเมื่องรับสองแบบ แบบหนึ่ง เสด็จออกสีหบัญชร ในห้องพระโรงมหาปราสาท แบบหนึ่ง เสด็จออกมุขเดิม ด้านหน้าพระมหาปราสาท พระที่นั่งองค์นี้เคยใช้รับรองราชทูต ของพระเจ้ากรุงฝรั่งเศส หลุยส์ ที่ 14 สองครั้ง คือ ม. เชอวา เรียเดอโอมองต์ และ ม. ลาลูแบร์ กางพระมหาปราสาทตั้งพระแท่นบรรยค์ (เหมือนพระเบญจฯ) ซ้อมสามชั้น ทำด้วยทองคำ ฝังนวัตตน์ พม่าขันไปอังวะเมื่อ พ.ศ. 2310 มุนเดจด้านหน้าตั้งบุษบกทองคำฝังนวัตตน์ พม่า ขันไปอังวะ พระแท่นและบุษบกนี้ลงยกขาวดีด้วยพระที่นั่งองค์นี้ถูกเผาผลอยเหลือแต่ฐาน เท่านั้น จึงต้องใช้หลักฐานให้มากมายในการสันนิษฐานเป็นรูปชิ้น

การก่อสร้างพระที่นั่งจำลององค์นี้ดงมาก พื้นไม้สักแผ่นกว้างประมาณ 1 เมตร ใหญ่ ๆ ทั้งสิ้น ผ่านน้ำลวดลายยกดอกนูนวิจิตรตระการตา เสาห้องพระโรงปิดด้วยทองคำเปลว

เดิมการสันนิษฐานว่ามีมุขเข้ายขวางด้วย แต่เมื่อสร้างเสร็จแล้ว ดูไม่งดงาม เปียดและข่มความสำคัญอันกลาง คณะกรรมการได้ประชุมพินิจพิจารณา กันรอบคอบพร้อมทั้งท่านเจ้าของด้วยเห็นว่าควรรื้อจึงได้รื้อไป สิงห์ที่ตั้งด้านหน้าเป็นแบบสิงห์โบราณที่ชุดคำนพบ “ได้ไปแกะลายเก็บมาหล่อตั้งไว้หน้าบันได ค่าก่อสร้างพระที่นั่งองค์นี้ดูเหมือนจะสูงกว่าแห่งอื่น ๆ ความวิจิตร ตระการตาตนนี้มีมากมายนัก ยังไม่สร้างสมบูรณ์ กำลังดำเนินการอยู่ต่อไป”

จาก อุฐรยา ไปยัง สารบุรี “ได้จำลอง มนตปประพุทธบาทที่สารบุรี มาไว มนตปนี้ อยู่ต่ำบลุนโอลน บนไหล่เข้าสัจจพันธุ์ครี สร้างในสมัยพระเจ้าทรงธรรม (ระหว่าง พ.ศ. 2163-2171) เดิมเป็นมนตปโถง สมัยพระเจ้าเสือ พ.ศ. 2246-2251 แปลงยอดเป็น 5 ยอด สมัย บรมโกษาเปลี่ยนเป็นยอดเดียว ใส่กระจากรูปนั้นตลอด มนตปแบบที่ก่อสร้างเป็นแบบที่สร้างในสมัยบรมโกษา (พ.ศ. 2275-2310) เกือบจะเสร็จสมบูรณ์แล้ว กำลังหล่อตัวนาคที่บันไดอยู่ ขึ้นไปข้างบนชั้นวิหารได้ทั่วทิศวิจิตรตระการตา ปลายปีมีในความสำเร็จของผลงาน มองลงมาจะเห็น ปรางค์สามยอด ลพบุรี เป็นศิลปสมัยลพบุรี ปลายพุทธศตวรรษที่ 17 เป็นปรางค์ที่ขอสร้างเป็นพุทธาวาส ประดิษฐานพระพุทธชรุป พระโพธิสัตว์และนางปัญญาการมีต่อกันได้เปล่งเป็นเทวสถาน โดยนำรูปพระอิศวรและพระราษฎร์มาตั้ง ในสมัยกรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระนารายณ์มหาราชได้เปล่งเป็นพุทธาวาส “ได้สร้างโบสถ์ขึ้นทางด้านหน้าปรางค์ ดังที่เห็นอยู่ปัจจุบัน ปรางค์นี้ได้จำลองมาครั้งหนึ่ง ดูไม่งดงามสมส่วน ท่านเจ้าของและคณะกรรมการตัดสินใจจำลองใหม่ให้ใกล้เคียง และได้สร้างสังคามตามแบบ จะเห็นว่าการดำเนินการในอดีตวิเวณ เมืองนรนิตร นี้ ต้องการคุณค่าอย่างจริงจัง ทางราชการไม่อาจดำเนินการได้ เช่นนี้ เพราะว่ากันไปตามแบบ ตามรายการ และสัญญา เมื่อเป็นไปตามแบบตามรายการ ตามสัญญาที่ต้องเป็นไปตามนั้น ท่านศาสตราจารย์พระพุทธมหิตร ผู้ออกแบบวัดพระศรีมหาธาตุ บางเขนนั้น ท่านก็ยังอยากจะแก้ลายและส่วนต่าง ๆ อีกหลายแห่ง แต่จนใจที่จะต้องเป็นไปตามแบบ ตามรายการ ตามสัญญา ไม่อาจที่จะดำเนินการได้สะดวก เช่น คณะกรรมการดำเนินการ เมืองนรนิตรนี้ ม่องลงไว้อีกด้านจะเห็นพระปรางค์ วัดมหาธาตุสวรคบุรี ชัยนาท เป็นปรางค์ ก่ออิฐ混 เป็นพุฒะเพื่อง ซึ่งเป็นศิลปต้นอยุธยา พุทธศตวรรษที่ 14 ปรางค์ชนิดนี้มีที่สวรคบุรี และลพบุรี ต่อไปนี้จะเล่าพอสังเขปตามทางที่รับฟัน แต่ไม่ได้ชมโดยละเอียด

สิงห์บุรี พิจิตร	มีค่ายบางระจัน มีประดุจวัดโพธิประทับช้าง
---------------------	---

ชัยภูมิ	พระธาตุบ้านแก้ง
กำแพงเพชร	ป้อมเจ้าอินทร์
พิษณุโลก	วัดจุฬามณี วัดพระครีรัตนมหาธาตุ สร้าง 2:3
เพชรบูรณ์	ปรางค์เมืองครีเทพ สร้าง 2:3
อุตรดิตถ์	มณฑปพระยืน สร้าง 1:1 และเวียงเจ้าเงาะ

เห็นกระท่อมรอนา รูปปั้นเจ้าเงาะหาปลายื่หอยริมบ่อ และสังข์ทองตอนที่ม้าตีคลี กับพระอินทร์ รูปปั้นเหล่านี้ลงมาเป็นการช่วยจินตนาการแก่เด็กนักเรียนที่อ่านเรื่องสังข์ทองตอนตีคลี และไม่สู้จะเข้าใจในการตีคลีได้เห็นรูปปั้นก็เข้าใจดีขึ้น

สุโขทัย-ศาลารืองทุกข์ และ ประดุจพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ประดุจสร้างตามแบบประดุจที่เก่าที่สุดได้จากนาพิตรกรรมผนัง และเป็นแบบเสาระเนียดแบบประดุจวัง ศาลโดยเฉพาะโครงสร้างและทรงได้จากปั้นลมสุโขทัยที่ทำด้วยสังคโลก เป็นการวางแผนดีกับจังหวะหลังคา เนินปราสาท เป็นเนินที่พบ พระแท่นมนต์ศิลาอาสน์ และ ศิลาจากรากหลักที่ 1 สร้าง 2:3

ตาข-เจดีย์ทรงดอกบัว แบบสุโขทัยแท้ เป็นเจดีย์ที่พ่อขุนรามคำแหง สร้างคราวชนช้าง ชนะบุนสามชนเจ้าเมืองฉอด สร้าง 1:2

ลำปาง-หอคำ เป็นห้องพระโรง หรือวังของเจ้าผู้ครองนครลำปาง ปัจจุบันนี้รื้อแล้ว หอคำนี้เป็นศิลปกรรมแบบล้านนาไทยที่แสดงให้อิทธิพลเชียงแสน เสาหน้าบัน ฝ้า กรมงหลังคา ช่อฟ้า ใบระกา ระเบียง เต็นท์ที่รับแขก เป็นแบบเชียงแสน สร้าง 1:2 คณะสถาปนิกได้มาร่วมกันรับประทานอาหารกลางวันและดื่มน้ำกันที่นี่ บริเวณที่มีปฏิมากรรมจากวรรณกรรมเรื่องพระลolo มีพระเพื่อนและพระแ俸สองสาวผู้เลอนมั่งคุกันในสวน และพระลอรูปงามชมสวน นอกจากนี้มีรถจอดด้วยเพื่อบรรยากาศของลำปาง

ลำพูน-เจดีย์วัดกู่กุด หรือวัดจำเจเทวี เป็นเจดีย์เหลี่ยมแบบหริภุญไชย มีห้ม JANM ประดับอยู่ทุกด้าน ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปปางประทานอภัย นับได้ 60 องค์ จำลองสร้าง 1:2 เชียงใหม่-วัดเจดีย์ด เป็นวัดที่มีมาก่อนที่พญาเมืองสร้างเมืองเชียงใหม่ เมื่อ พ.ศ. 1998 พระเจ้าติโลกราชโปรดฯ ให้หมื่นด้ามพร้าคดเป็นช่างก่อสร้างจำลองจากพระวิหารที่พุทธคยา สร้าง 1:2

เชียงราย-พระธาตุจอมกิติ oba เกอเชียงแสน ตั้งอยู่บนเนินเขา พระเจ้าพังคราช โปรดฯ ให้สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2483 สร้าง 1:2

หน้านวิหารภูมินทร์ เป็นวิหารจตุรมุน มีนาคทำเป็นพังกบันไดเลื่อยฝ่าวนิหาร เจ้าเจตบุตรพรหมินทร์สร้าง พ.ศ. 2139 อาจารย์เสนอ นิลเดช เล่าว่า เดยใช้เป็นรูปลงบนบัตรในละ 1 บาท สมัยสังคมโลกครั้งที่ 2

เดย-เจดีย์ครีสตองรักษ์แบบลานช้าง สร้างแต่องค์ระฆังแบบชาตุหลวงที่เวียง อยู่ที่อำเภอต่านชัย ห่างจากที่ว่าการอำเภอ 2 กม. สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2103 สมัยกรุงศรีอยุธยา แผ่นดินสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ และพระไชยเชษฐาแห่งกรุงศรีสัตนาคนหุต โดยถือเป็นหลักเขตแดนระหว่างกรุงศรีอยุธยาและกรุงศรีสัตนาคนหุต การก่อสร้าง 3:4

หนองคาย-พระราชทุบบังพวน ตำบลคอนหมู หมู่ 1 อำเภอเมือง เป็นพระราชทุบแบบลานช้าง มีฐานสูง ประกอบด้วยเรือนราตุสี่เหลี่ยม และองค์ระฆังแบบลานช้าง การก่อสร้าง 1:1

สกลนคร-ปรางค์นารายเจงวง ตำบลพังขวาง อำเภอเมือง เป็นแบบขอมลพบุรี การก่อสร้าง 1:1

มหาสารคาม-ถู่กุุมหาธาตุ เมืองย่างกีศนาค อยู่ตำบลเขวา หมู่ 1 อำเภอเมือง สร้างด้วยแลงเป็นรูปกระโจนสี่เหลี่ยม การก่อสร้าง 1:1

ร้อยเอ็ด-ถู่น้ำหนอนถู่ ตำบลมะอี อำเภอชรีชบุรี เป็นปรางค์รูปสี่เหลี่ยม ก่อด้วยแลงกลอนประดูทำด้วยหิน มีกำแพงก่อด้วยแลงส้อมรอบ การก่อสร้าง 1:1

กาฬสินธุ์-เจดีย์ชาตุญาณบ้านเสมา ตำบลหนองแปน อ่าเภอกมลาไสย เป็นเจดีย์ทรงแปดเหลี่ยม แบบทรงกราวดีที่ไม่เหมือนสุพรรณบุรี นครปฐม หรือล้านพูน ก่อสร้าง 1:1

นครพนม-ทึ่บราชบุรีอุรังกษาตุ (กระดูกหน้าอก) สร้างตามรูปเดิม ก่อนถูกเสริมก่อนสมควรอินโดจีน การก่อสร้าง 1:2

ศรีสะเกษ-เขาพระวิหาร ตัวเข้าสร้าง 1:5 ตัวประสาทสร้าง 2:3 พระเจ้าสุริยธรรมันที่ 1 สร้างตามลักษณะวิหาร แบ่งเป็น 5 ชั้น ชั้นแรกเป็นพหลับพลาไม้ผนังห้อง ชั้นสี่เป็นระเบียงสระสง ชั้นห้าสุดเป็นปรางค์ส้อมด้วยระเบียงคด จากพหลับพลาหั้งที่ 1 ที่ 2 ตัดความยาวออกตามสมควร มีฉะนั้น จะต้องสร้างยาวมาก เช่นพระวิหารชุดนี้สร้างโดยผู้มีคุณไทย ปัจจุบันล้วคลายไม่ทั้งแบบเดิม

บุรีรัมย์-ปราสาทเขานพนรัง อำเภอนางรอง ก่อตัวยศิลาสูมหลังติดกัน และมีระเบียงและมุขสี่ด้าน มีเรือนหินกันเป็นชั้น มีบันไดนาคขึ้น เป็นศิลปกรรมลพบุรี การก่อสร้าง 1:3

สุรินทร์-ปราสาทครีบรภูมิ ตำบลสะแรง อ่าเภอครีบรภูมิ เป็นปราสาทก่ออิฐสลับแลงที่ฐาน เป็นปราสาทห้าองค์ ตั้งอยู่บนฐานเตี้ย มีปรางค์เป็นประธาน และปรางค์บริเวณอยู่

สัมมุน เป็นศิลปะของ การก่อสร้าง 2:3

ปราจีนบุรี-ปราสาทสักหอกกือ ตำบลโคกสูง อำเภอวังบูรพาภิรมย์ เป็นสถาปัตยกรรมสมัยลพบุรี มีปราสาทสามหลัง มีกำแพงล้อมรอบ เป็นปราสาทที่ไทยสร้างสมัยอยุธยาไปต่อ กรุงกัมพูชา การก่อสร้าง 1:2

การก่อสร้างต่าง ๆ คงยังดำเนินการไปอยู่เรื่อย ๆ และคงจะค้นคว้าเพิ่มเติมลงไปอีก ขอขอบคุณคุณพิชัย วานิชสั่ง และอาจารย์เสนอ นิลเดช ผู้ผู้ด้วยกันบรรยายให้ได้รับความรู้ ทั่วโลกนักคนโดยมิได้เห็นแก่เงินเด่นเด่นอย่าง ท่านเจ้าของสถานที่ได้กราบถวายบังคมทูลเชิญเสร็จฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พร้อมทั้งพระเจ้าลูกยาเธอทั้งหลายมาอุดพระเนตรเป็นสิริมงคลแก่สถานที่ก่อนที่จะอนุญาตให้ผู้อื่นเข้าชม และในโอกาสที่สมเด็จพระราชนิ内的อาลีชาเบรทที่สอง เสด็จมาเยือนประเทศไทยเป็นราชอาคันตุกะ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็มีหมายกำหนดการที่จะได้เสร็จฯ มาด้วย เมืองนรมิต หรือ เมืองโบราณ นี้ โดยรถม้าพระที่นั่งที่ห้อ “แลนด์เดิล” ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ได้ทรงซื้อมาจากประเทศอังกฤษเมื่อประมาณ 60 ปีก่อน รถพระที่นั่งนี้ใช้เทียมด้วยม้า 4 ตัว ขานบันเข้าม้าด้านหน้า 2 ตัว และมีม้าตามด้านหลังรถพระที่นั่งอีก 8 ตัว เจ้าพนักงานประจำรถเป็นตัวรวมม้า จะแต่งกายด้วยเครื่องแบบสีแดงสด ประดับฟู่และขนนกอย่างงดงามตามแบบที่เคยใช้มาแล้วในสมัยรัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยพระราชอาคันตุกะ คือ สมเด็จพระนางเจ้าอาลีชาเบรท และดยุคแห่งเอดินเบอโร่พระราชนิวัติ จะประทับร่วมในรถพระที่นั่งนี้ ส่วนการแสดงหน้าพระที่นั่งเมืองนรมิตเป็นการแสดงการแสดงต่อสู้ป้องกันตัวของชาติไทย มีอาทิ กระปีกระบอง การพันดาบ ฯลฯ ของ คณะเยาวชนวัยฉกรรจ์ สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท สำนักนายกรัฐมนตรี

เมืองนรมิต หรือเมืองโบราณ กำหนดจะเปิดโอกาสให้ประชาชนทัวไปเข้าชมได้ในรายเดือนเมษายน ในอัตราค่าเข้าชมท่านละ 40 บาท เป็นราคาที่ยอมเยา ซึ่งท่านไม่ต้องตระเวนไปทุกภาคทุก จังหวัด สะดวกในการที่จะพาบุตรหลานเข้าชม ให้เดินป่าได้เข้าใจความมหัศจรรย์ของสถาปัตยกรรม ของจิตกรรม ของปฏิมากรรม และวรรณกรรมอันวิจิตรตระการตา ข้าพเจ้าได้ชมแล้วว่ามีความภาคภูมิในความอุดถาวะวิริยะของบรรพบุรุษ และมีความชื่นชมโสมนัส ยินดีที่ช่างทุกแขนงในสมัยปัจจุบันนี้สามารถจำลองและสันนิษฐานได้ใกล้เคียงที่สุด มีความปฏิยินดีต่อเจ้าของสถานที่ได้กล่าวลงทุนลงแรงมากแล้วเพื่องานอันยิ่งใหญ่นี้.....

.....
.....

ตัวอักษรการพูดรายงานแบบแอดลงข้อเท็จจริง

โครงการป้องกันการ “ริบงาน”*

รายงานผลการศึกษาเรื่อง “การเพิ่มประชากรของประเทศไทย” ของสำนักงานสถาบัณนาเครษฐกิจแห่งชาติ กล่าวว่าใช้ตอนหนึ่งว่า “ในปี 2513 ไทยมีกำลังแรงงาน 16.8 ล้านคน และในระหว่าง 5 ปี คือระหว่าง พ.ศ. 2514-2518 คาดว่าความต้องการตำแหน่งงานใหม่จะเพิ่มอีก 2.8 ล้านตำแหน่ง ฉะนั้นไทยจะต้องจัดหางานเพิ่มจากเดิมที่มีอยู่อีก 2.8 ล้านตำแหน่ง” ฉะนั้น “ไม่ว่าประเทศไทยจะมีโครงการวางแผนและสออก เกิดหรือไม่ก็ตามหรือมีโครงการวางแผนครอบครัวที่ได้ผลดียังก็ตาม การวางแผนครอบครัวเพื่อลดภาระต่อประเทศ 5-20 ปีนี้ จะไม่มีผลไปลดจำนวนแรงงานของชาติที่จะเพิ่มขึ้นอีกใน 20 ปีข้างหน้าที่แล้ว ทั้งนี้ เพราะเด็กที่จะเติบโตไปเป็นกำลังแรงงานของชาติในช่วงนั้นได้เกิดมาแล้วเป็นส่วนใหญ่ การวางแผนครอบครัวจะช่วยลดอัตราการเพิ่มของแรงงานชาติในระยะยาว เป็นการป้องกันการ “ริบงาน” และปัญหาการทำงานต่ำกว่าระดับในอนาคต ดังนั้น จึงจำเป็นยิ่งที่รัฐบาลจะต้องใช้แผนงานอื่นเตรียมเข้าช่วยเชิญยุบปัญหาความต้องการงานท้าในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาตินับที่ 3 นี้ และอีก 2-3 แผนอีกด้วย

หลังจากที่ได้มีการพิจารณาให้มีการวางแผนครอบครัวในประเทศไทยมาตั้งแต่ พ.ศ. 2501 การดำเนินงานเกิดขึ้นอย่างจริงจังในระหว่างปี 2507-2508 โดยกระทรวงสาธารณสุข และสภากาชาดแห่งชาติได้เริ่มทดลองโครงการนี้ขึ้นที่อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ทำการศึกษาวิจัย ให้บริการวางแผนครอบครัวแก่ประชาชนและแล้ว 19 เดือน ปรากฏว่าได้รับความสนใจจากประชาชนพอสมควร คือ มีสตรีมารับบริการทั้งสิ้นประมาณ 6 พันคน หลังจากนั้น การวางแผนครอบครัวได้ขยายออกไปเรื่อยๆ จนปัจจุบันว่าจะมีผู้ที่สนใจมาขอให้บริการวางแผนครอบครัวแก่ประชาชนอยู่ทั่วประเทศไปแล้วมากกว่า 4,349 แห่ง เช่นที่ทำกារอนามัยจังหวัดสถานีอนามัย สำนักงานพัฒนารัฐ โรงพยาบาลต่างๆ ทั้งที่ตั้งกรมกาวแพที่และเอกสังกัด รวมทั้งศูนย์บริการสาธารณสุขของเทศบาลทุกแห่ง แสดงการเริ่มเป็นต้น

นับแต่ พ.ศ. 2507 จนถึงสิ้นเดือนเมษายน 2514 ได้มีการวางแผนครอบครัวให้แก่ประชาชนไปแล้วทั่วประเทศ จำนวน 643,287 ราย ในจำนวนนี้ 49.8% เป็นผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี 50.7% มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป ผู้ที่ได้รับบริการส่วนใหญ่เป็นผู้สี่สิบห้าคนต่อ 25-34 ปี สตรีที่มารับบริการร้อยละ 55.2 เป็นผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี อีก 24.5% ที่มีอายุตั้งแต่ 35-44 ปี และสตรีที่มารับบริการส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 45-54 ปี 15.3%

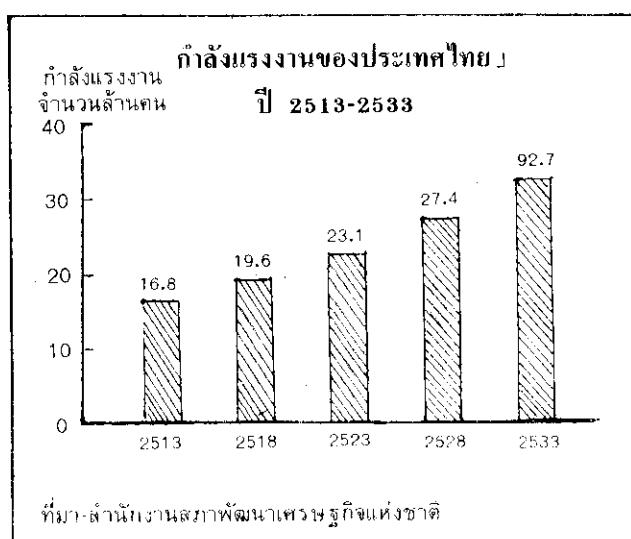
* หมายเหตุ สำนักงานเศรษฐกิจและสหกรณ์ ฉบับเดือนพฤษภาคม 2514 ระบุว่า 153

ความสำคัญของการวางแผนครอบครัวได้ทวีขึ้นเรื่อยๆ จนได้ถูกบรรจุเข้าไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ฉบับที่สามด้วยแล้ว โดยมีเป้าหมายโดยย่อว่าจะลดอัตราเพิ่มของประชากรซึ่งสูงกวาร้อยละ 3 ต่อปี ให้เหลือประมาณร้อยละ 2.5 ต่อปี เมื่อสิ้นปี 2519 ตามเป้าหมายของโครงการใน 5 ปี ข้างหน้านี้ จะต้องให้บริการวางแผนครอบครัวแก่ประชาชนทั่วประเทศไม่น้อยกว่า 2,612,000 คน และป้องกันการเกิดได้ประมาณ 1,311,223 คน โดยกำหนดจะวางแผนครอบครัวให้แก่ประชาชน ในปี 2515 จำนวน 3 แสนราย ประมาณว่าจะป้องกันการเกิดได้ประมาณ 150,279 คน ปี 2516 จะให้บริการวางแผนครอบครัว จำนวน 3 แสน 5 หมื่นคน จะป้องกันการเกิดได้ประมาณ 202,767 คน ปี 2517 จะให้บริการวางแผนครอบครัวจำนวน 4 แสนคน จะป้องกันการเกิดได้ประมาณ 321,084 คน ในปี 2519 เป็นสุดท้ายของโครงการ จะให้บริการวางแผนครอบครัวจำนวน 4 แสนคนเช่นกัน และจะป้องกันการเกิดได้ประมาณ 377,323 คน สำหรับค่าใช้จ่ายประมาณว่าจะใช้เงินดำเนินการไม่น้อยกว่า 20 ล้านบาทต่อปี หากกรมอนามัยคาดว่า คงจะได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศหลายทางด้วยกันคือ องค์การยูซ้อม องค์การยูนิเซฟ รัฐบาลเดนมาร์ก และกองทุนเกี่ยวกับปัญหาประชากรของสหราชอาณาจักร

จะเห็นได้ว่า โครงการวางแผนครอบครัวระยะ 5 ปีนี้ หากเป็นไปตามเป้าหมายแล้วไทยจะลดปริมาณเกิดต่อปีละ 2.5 แสนคน (คิดเฉลี่ยตกลงเป็นค่าใช้จ่ายไม่ให้คนเกิดเป็นเงิน 80 บาทต่อคน 1 คน และหากจะสามารถลดปริมาณเกิดให้อยู่ในอัตราประมาณปีละ 2.5 แสนคน ต่อไปแล้ว ในอีก 20 ปีข้างหน้า ไทยจะลดปริมาณเกิดได้ถึง 5 ล้านคนเศษ เท่านั้นเอง และประเทศไทยจะมีประชากรประมาณ 68 ล้านคนเศษ (ตามที่สภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติได้คาดคะเนเอาไว้ว่า หากอัตราการเกิดยังคงเพิ่มอยู่ ในอัตรา 3.3% แล้ว อีก 20 ปี ข้างหน้าประเทศไทยจะมีประชากรถึง 68.9 ล้านคน) อย่างไรก็ตาม เชื่อว่ากว่าจะ 20 ปีผ่านไป ความก้าวหน้าของโครงการวางแผนครอบครัว คงจะช่วยลดปริมาณเกิดได้มากกว่า 1.3 ล้านคน ต่อโครงการวางแผนครัวละ 5 ปีอย่างแน่นอน

ความก้าวหน้าในการใช้แผนจะลดอัตราเกิดเท่าที่ดำเนินมาแล้วนั้น เป็นไปอย่างกระท่อนกระแท่น เชื่องข้า ขาดการดำเนินงานอย่างจริงจัง ผลที่ได้รับจึงกลایเป็นปัญหาทึ่งให้ขับคิดอยู่ทุกวันนี้ กล่าวก็อในปี 2503 ไทยมีประชากรประมาณ 26.2 ล้านคน ปัจจุบันมีประมาณ 34-35 ล้านคนเศษ (รายงานเบื้องต้นของสำมะโนประชากร 2513) ช่วงระยะเวลาเพียง 10 ปี เท่านั้น ประชากรเพิ่มถึงประมาณปีละ 3.3% เป็นเหตุให้วิตกันว่า หากไม่เร่งรัดพัฒนาแผนจะลดการเกิดแล้ว อีก 20 ปีข้างหน้า ไทยจะมีประชากรถึง 70 ล้านคน รัฐบาลจึงเร่งปรับปรุงโครงการวางแผนครอบครัว ดังปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3

อย่างไรก็ต้องการวิเคราะห์โครงการวางแผนครอบครัวของรัฐบาล ขวนให้คิดว่า การที่จำนวนประชากรจะลดลงตามที่ระบุไว้ในโครงการฯ จะยังเป็นไปในอัตราที่เชื่อถูกมาก จากประสบการณ์ที่ผ่านมา 10 ปีนี้นั้น น่าจะเป็นข้อคิดที่ดีจนว่า การที่ประชากรเพิ่มประมาณ 3.3% ต่อปี ทั้งๆ ที่ได้มีการวางแผนครอบครัวแล้วนั้น ได้เป็นศักดิ์ให้สังคมอยู่ทุกวันนี้ ที่บัญชานี้จะไม่อาจแก้ไขได้ด้วยโครงการวางแผนครอบครัว เมื่อจะลอกการเกิดที่มีอยู่อย่างมีกฎหมายใจ ในปัจจุบันนี้เลย ทั้งนี้ เพราะผลของการใช้โครงการวางแผนครอบครัวจะเกิดก็แต่ในอนาคตอันใกล้ คือ ป้องกันไม่ให้ประชากรมาก และแก้ไขความกดดันของประชากรในอนาคต หากใช้ช่วงแก้ไขปัญหาเรื่องความกดดันของประชากรที่เกิดมาแล้ว ในปัจจุบันนี้อย่างไร ไม่ คนที่เกิดแล้วปัจจุบันมีถึง 35 ล้านคนเศษ ยังมีข้อโต้แย้งให้หันความอดอยากยากแค้นและสูสบรรยาย จากตัวเลขการศึกษาของสภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติกล่าวว่า ประชากรจำนวนนี้ อัตราส่วนของเด็กสูงมาก ซึ่งหมายความว่า ผู้ใหญ่ 100 คน จะต้องรับผิดชอบดูแลเด็กจำนวน 89 คน (เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี) ฉะนั้น การการเขย่าอยู่อย่างต่อเนื่องไป และไม่อาจอบรมเด็กให้มีเป็นแรงงานที่ดีของชาติได้เท่าที่ควร หนึ่งในประเทศอุตสาหกรรม ในปี 2513 นี้ ไทยมีกำลังแรงงาน 16.8 ล้านคน กำลังแรงงานนี้เพิ่มขึ้นอีกอย่างรวดเร็ว ประมาณเกือบหนึ่งทัศนปีเป็น 32.7 ล้านคน ภายในเวลาอีกเพียง 20 ปีเท่านั้น หรือกล่าวได้ว่า ในระยะ 5 ปีจะห่าง พ.ศ. 2514-2518 ตำแหน่งอาชีพใหม่จะต้องมีเพิ่มอีก 2.8 ล้านตำแหน่ง สำหรับคนเหล่านี้ และแม้ว่าโครงการวางแผนครอบครัวจะให้ผลดียังไงก็ตาม กำลังแรงงานดังกล่าว ก็จะต้องเพิ่มขึ้นอย่างแน่นอน เพราะเด็กที่จะเติบโตไปเป็นกำลังแรงงานของชาตินั้น เกิดมาเป็นส่วนใหญ่ ฉะนั้นการวางแผนครอบครัวจะยังไม่ผลต่อกำลังแรงงานของชาติให้ลดลงได้ในระยะ 20 ปีข้างหน้า เลย แต่จะมีผลทำให้แรงงานของชาติลดลงต่อเมื่อพ้น 2 ศตวรรษนี้ไปแล้ว

ทำไมหรือ เรายังต้องมาประวัติพริบบ์กับเรื่องงานของชาติที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคตอันใกล้นี้? คำตอบนั้นมืออยู่พร้อมแล้วจากสถานภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบัน กล่าวคือ ในปัจจุบันนี้ยังมีผู้ที่จบการศึกษาชั้นปริญญาไม่น้อยมาก รัฐบาลเองก็มีนโยบายจำกัดจำนวนข้าราชการที่จะรับเพิ่มเข้าทำงานอีก อาทิ เช่น ปีนี้ตามยอดเดิมที่ทุกกระทรวงจะรับคนเข้าทำงานประมาณ 52,000 คน หรือประมาณ 26% ของจำนวนข้าราชการพลเรือน (รวมทั้งตำรวจ) ในปัจจุบันซึ่งมีประมาณ 200,000 คน และก่อนที่จะส่งให้สำนักงบประมาณ พิจารณาทางคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้ตัดออกไปปัจจุบัน คาดว่าทางสำนักงบประมาณ จะตัดออกอีก และคงเหลืออย่างละประมาณ 20,000 คนเท่านั้น

การที่รัฐบาลจำกัดจำนวนข้าราชการอย่างชรบชาน “ไม่ให้เพิ่มขึ้นนี้ ถึงแม้จะไม่มีผลกระทบกระทบเทื่อนต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาลเพราหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลตระหนักดีว่า จะไม่มีการขยายงานต่าง ๆ ออกไปอีกด้วย เหตุโครงการต่าง ๆ ดำเนินการพัฒนาในระยะยาว ส่วนมากได้หยุดชะงักก์จริง แต่ก็เป็นช่องโหว่ที่ใหญ่ยิ่งของรัฐบาลที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย แก่แรงงานที่จบการศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ ในรุ่นหลัง ๆ แม้ว่าคนเหล่านี้จะจบจากมหาวิทยาลัย ก็ตามที่ เนื่องจากต้องเผชิญกับการไว้งงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังเช่น เมื่อไม่นานมานี้ทางการได้เปิดรับสมัครสอบเพื่อเข้ารับราชการในตำแหน่ง ชั้นจัตวา และชั้นโกรวม 10 ตำแหน่ง แต่มีผู้ไปสมัครสอบแข่งขันถึง 1,500 คน

นอกจากการไว้งงานของแรงงานที่มีความรู้ ซึ่งเป็นภาระที่สังคมจะต้องดูแลแก้ปัญหา แล้ว สังคมและรัฐบาลยังจะต้องเป็นการเสียดูแรงงานชาติ (ข้าราชการ) ที่ปลดเกษียณอายุแล้ว โดยจ่ายบำเหน็จบำนาญให้อีกปีละหลายพันคน ข้าราชการที่ปลดเกษียณอายุนั้นมีปีละประมาณ 2,000 คน ซึ่งจำนวนนี้ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้รัฐบาลต้องลดจำนวนข้าราชการในแต่ละปี นับจากนี้ลงด้วย

ในอนาคตอันใกล้ แรงงานของชาติจะต้องเพิ่มขึ้นตามตัวเลขดังกล่าวแล้วข้างต้น ในเมื่อหน่วยราชการไม่อาจรับแรงงานที่มีความรู้จากสถาบันต่าง ๆ ได้เพิ่มแล้ว แรงงานที่เพิ่มก็จะต้องเคลื่อนไปสู่การลงทุนภาคเอกชนมากขึ้น และหากการลงทุนด้านเอกชนไม่ได้รับการเร่งกระตุ้นให้ขยายออกไป ภาระแรงงานเพื่อก็จะมีมาในที่สุด ถ้าจะคาดคะเนอย่างคร่าว ๆ ก็คือ อีก 5 ปีข้างหน้า เมื่อแรงงานของชาติเพิ่ม 2.8 ล้านคน ซึ่งในจำนวนนี้ประกอบด้วยแรงงานทั้งด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม (ทั้งที่จบประมาณปีที่ 5 ถึงขั้นระดับมหาวิทยาลัย) และ

ตลอดระยะเวลา 5 ปีนี้ งานด้านราชการจะรับคนได้เพิ่มไม่ถึง 4 เปอร์เซ็นต์ของแรงงานชาติที่เพิ่มขึ้นนั้น จะนั่น แรงงานชาติอีกประมาณ 96% ของแรงงานที่เพิ่มขึ้นนี้ หากไม่อยู่ในภาคเกษตรกรรมและธุรกิจอุตสาหกรรมแล้ว จะเปอยู่ที่ได้เล่า จึงเป็นเรื่องที่จะต้องนำไปคิดพิจารณา กันอย่างจริงจังว่า จะต้องเร่งให้มีการพัฒนางานด้านเกษตรกรรม และการลงทุนด้านอุตสาหกรรม ออกไปอย่างหนาแน่นยิ่งขึ้นในระยะเวลา 5 ปีข้างหน้านี้ ให้ได้อย่างแท้จริง เพื่อว่า เมื่อสิ้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 3 แล้ว สามารถเพื่อในวงการเศรษฐกิจไทยจะได้ไม่สูงนัก

**ตัวอย่างการพูดรายงานแบบสรุปผล
แบบสรุปผลการทดลอง
การทดลองเรื่องความทิว***

สวัสดี

(วันนี้ผู้ช่วยนักศึกษาที่ได้มาพูดถึงการทดลอง).....
จุดมุ่งหมายของการทดลองก็เพื่อแสดงให้เห็นว่า ความทิวเป็นสิ่ง gìที่มีอิทธิพลกว่า
การจูงใจทางเพศ

ในการทดลองนี้ จะใช้วิธีการทดลองของ Moaf

ในการทดลองนี้ได้ทำโดยปล่อยให้หนูผ่านตะแกรงลวดที่มีประจุไฟฟ้าอย่างอ่อน เพื่อ
เข้าไปสู่เพคตรงข้าม และทำการทดสอบพันธุ์ จากการทดลองเท่ากับเป็นการวัดกำลังความเข้ม¹
ของความกระตุ้นทางเพศไปด้วย

ผลที่ได้จากการทดลองคือ

1. หนูตัวเมีย omnivore ตะแกรงประจุไฟฟ้าไปทางตัวผู้ มากกว่าตัวผู้ข้ามไปทางตัวเมีย
2. ความทิวเป็นสิ่งจูงใจที่มีอิทธิพลกว่าการจูงใจทางเพศ pragmatically ตัวเลขที่ได้ออกมา
นั้น ประมาณร้อยละ 80 ของหนูตัวผู้จะเลือกอาหารมากกว่าเลือกหนูตัวเมีย
3. แม้เมื่อต้องผ่านอุปสรรค และมีทางให้เลือกโดยอิสระทั้งสองทาง คือห้องอาหาร
และหนูตัวเมียแล้ว ผลจะ pragmatically มากว่า หนูตัวผู้ที่อดอาหารแล้ว 24 ชั่วโมง จะเลือกเอา
อาหารมากกว่าเลือกເຫຼືອຫຼຸດ

* เรียนรู้จากหนังสือ อัคจิทยาสังคม ของ เดโช avanaugh สำนักพิมพ์ไฮเด้นส์ໄต๊ร์ วังบูรพา พะนัง ๒๕๑๐
หน้า 43-45

**ตัวอย่างการพูดรายงานแบบสรุปผล รายงานการสัมมนา
รายงานการสัมมนาเรื่อง “การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยี
มาใช้ในโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้น”**

โดย ชูเกียรติ อุทกะพันธ์*

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จัดการสัมมนาชื่อยาว ชื่อ “การพิจารณานำนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษามาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีครูสอนไม่ครบชั้น” เมื่อวันที่ 6-9 มีนาคม นี้ เป็นช่วงจังหวะเดียวกับที่เรื่องโรงเรียนครูคนเดียวกำลังเป็นข่าวพาดหัวหนังสือพิมพ์จนเกือบจะเข้าใจว่าเป็นการตื้นเต้นตามข่าว แต่อย่างไรก็ได้การสัมมนาคราวนี้ก็มีประโยชน์มาก กล่าวคือช่วยให้เราทราบหนักในความจริงหลายอย่างของเมืองไทย และในขณะเดียวกันก็เร้าให้เกิดความคิดที่จะมองหาลู่ทางใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาการประถมศึกษาของเรา

นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เป็นเรื่องของการสัมมนาคราวนี้ แปลมาจากภาษาอังกฤษว่า Innovation and Technology คำว่า Innovation หมายถึงความคิดใหม่ วิธีการใหม่ที่นำมาใช้แก้ปัญหา เป็นคำที่มีความหมายตรงกันข้ามกับคำว่า Convention ซึ่งหมายถึงความคิดหรือวิธีการตามแบบประเพณีที่เคยทำกันมา ยกตัวอย่าง เช่น ปัญหาของโรงเรียนที่มีครูสอนไม่ครบชั้น สำคัญตามแบบประเพณีก็ต้องคิดว่าในเมื่อครูไม่พอต้องหาครูมาเพิ่มให้พอ ผลิตครูออกมายةอะ ๆ ซึ่งแต่บางที่ผลิตครูออกมามากเกินไป โรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นก็ยังมีครูไม่ครบชั้น อยู่นั่นเอง เมื่อเป็นอย่างนี้ก็ต้องยอมรับความจริงว่า ถึงอย่างไร โรงเรียนหลายพันโรงก็มีครูไม่ครบชั้น จะทำอย่างไรให้ครูเท่าที่มีอยู่นั้นให้การศึกษาแก่เด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็อาจหาลู่ทางจัดห้องเรียนรวมกันบ้าง หรือหาวิธีให้เด็กเก่งสอนเด็กอ่อนผ่อนแรงครูบ้าง หรือจัดเป็นโรงเรียนที่ไม่แบ่งชั้นเสียเลยก็ยังได้ วิธีแก้ปัญหาแปลง ๆ ลอกไปอย่างนี้เรียกว่า Innovative approach ส่วนคำว่า Technology หมายถึงการประยุกต์เอาเทคโนโลยีการ แนวความคิด อุปกรณ์และเครื่องมือใหม่ ๆ มาใช้เพื่อช่วยแก้ปัญหา เช่น เอาโทรศัพท์มือใช้ในการศึกษา เป็นต้น ทั้งสองคำนี้มีความหมายไปด้วยกัน และการใช้ทั้งสองคำช่วยทำให้ความหมายสมบูรณ์ ซึ่งจึงมักจะใช้คู่กันเสมอ เช่นศูนย์ INNOTECH ของชีมโอล ชื่อของศูนย์นี้ก็ยังมาจากคำว่า Innovation และ Technology

*จาก หนังสือวิทยาสาร ปีที่ 23 ฉบับที่ 13 วันที่ 1 เมษายน 2515 หน้า 16-17, 49 และ 59

การสัมมนาครั้งนี้ ตอนที่นำเสนอไปที่สุด เห็นจะเป็นตอนอภิปรายทั่วไปในป่ายังแรกของการสัมมนา ผู้มาเป็นวิทยากรนำการอภิปรายทั่วไปได้แก่ นายหล่อ รีลະชาติ รองอธิบดีกรมการศาสนา นายเกรียง เอี่ยมสกุล อธิบดีกรมสามัญศึกษา นายกมล ประสิทธิสา เลขานุการครุสภาก ดร.วิจิตร ศรีสะอัน เอกอธิการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนายจรูญ วงศ์สายัณห์ อธิบดีกรมวิชาการ เจ้าของเรื่องเป็นผู้ดำเนินการอภิปราย

นายเกรียง เอี่ยมสกุล ได้อธิบายให้ทราบว่า โรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้น เช่น มี ป.1 ถึง ป.4 รวมสี่ชั้น แต่มีครูเพียง 1 คน หรือ 2 คน หรือ 3 คนนี้ เป็นสภาพธรรมชาติของการประถมศึกษาทั่วไป ไม่เฉพาะแต่ในเมืองไทย แม้ในต่างประเทศที่เข้าก้าวหน้าทางการศึกษามากกว่าเรามาก เช่น สหรัฐมีโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นอยู่เป็นจำนวนมาก การที่โรงเรียนได้มีนักเรียนเพียง 40-60 คน จะหวังให้มีครูครบชั้นย่อมเป็นไปไม่ได้ เราจะถือว่า 1 ชั้นต้องมีครู 1 คน โดยไม่คำนึงถึงจำนวนนักเรียนย่อมเป็นไปไม่ได้ และสภาพเช่นนี้ ยังต้องเป็นไปอีกนาน

การแก้ปัญหาทางวิชาการของโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้น โดยเพิ่มครูเข้าไปนั้น อาจทำได้ในโรงเรียนบางแห่งที่มีเด็กมากพอสมควรแต่โรงเรียนที่มีเด็กน้อย การแก้ไขเห็นจะไม่อยู่ที่การเพิ่มครูเข้าไป เพราะทำไม่ได้ การเรียนการสอนในโรงเรียนที่มีสภาพเช่นนี้ ปัญหาอยู่ที่ตัวครูกับกระบวนการทางวิชาการมากกว่า จึงควรจะแก้ที่สองประเด็นนี้

ที่ว่าปัญหาอยู่ที่ตัวครูนั้น อธิบดีกรมสามัญศึกษาได้ขยายความว่า คือครูอาจจะไม่เข้าใจความหมายของการศึกษาโดยส่วนรวม เช่น คิดแต่ว่าการมีครูยืนอยู่หน้าชั้นแท่นนั้น หรือพูดให้เด็กฟังแท่นนั้น เด็กจึงจะเรียนได้หรือคิดว่าวิธีสอนเป็นวิธีสอนอย่างเดียวแท่นนั้น ไม่มีวิธีอย่างอื่น นอกจากนั้นครูก็อาจติดอยู่กับประมวลการสอนและแบบเรียนมากเกินไป การแก้ไขเรื่องนี้ต้องอยู่ที่การอบรมให้ครูเข้าใจ ความหมายของการศึกษาไม่ให้ไปยึดติดกับสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว นอกจากนั้นก็ต้องซึ่งแจ้งให้ครูเข้าใจว่าวิชาต่าง ๆ พอกจะแบ่งได้เป็น 2 พวง คือ วิชาจำพวกเสริมทักษะ วิชาเสริมทักษะนี้บางอย่างอาจจะต้องการครูสอนโดยตรง เช่น เลข และบางอย่างก็ไม่จำเป็นต้องมีครูสอนประจำ เช่น คีลปะ พลานามัย ส่วนวิชาอีกพวงหนึ่งนั้น เรียกว่าวิชาเนื้อหา อาจจะมีเรื่องความจำเข้ามามาก ต้องให้ครูเข้าใจว่าอย่างไร ถือเรื่องความจำเป็นสำคัญ แต่ให้คำนึงถึงการเข้าใจกระบวนการของวิชานั้น เหล่านี้เป็นเรื่องที่ต้องทำความเข้าใจกับครู ว่าวิชาไหนมีลักษณะอย่างไร มุ่งหมายอย่างไร บางวิชาจะเห็นได้ว่าไม่ได้ต้องการครูยืนสอนหน้าชั้น ต้องให้ครูเข้าใจว่าวิธีสอนมีหลายวิธี

ปัญหาที่เกี่ยวกับกระบวนการวิชาการ อธิบดีกรมสามัญศึกษากล่าวว่า จำเป็นที่กระทรวง และหน่วยงานต่าง ๆ ต้องช่วยครู เช่น ให้คำแนะนำในการรวมหัวข้อเสียบัง ให้เด็กต่างชั้นเรียน ไม่พร้อมกันได้บ้าง เจ้าหน้าที่ทางวิชาการควรจะเอาใจช่วยครูออกแบบหรือสร้างอุปกรณ์ช่วยครู ของพากนีบางคราวเด็กอาจใช้เรียนก็ได้ โดยไม่ต้องอาศัยครูอยู่ด้วย เช่น บัตรคำ ให้เด็กยกกันเองก็ได้ หรือแม้แต่ไฟฟ์สมสิน ยิ่งดี ก็จะช่วยเป็นอุปกรณ์การสอนเหล่านี้ได้เป็นอย่างดี ให้เด็กเล่นไปจะได้มีทักษะในการคิดคำนวณ นายเกรียงกล่าวในที่สุด

วิทยากรคนสำคัญคือ นายกมล ประสีทธิสา ได้เล่าถึงประสบการณ์ของท่านเกี่ยวกับเรื่องโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนที่มีครูคนเดียว ว่าตนเองเคยช่วยตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2502 คือสมัยนั้นกระทรวงศึกษาธิการมีโครงการพัฒนาการศึกษา (G.E.D.) และ โครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค (REFEE) โครงการแรกได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ส่วนโครงการหลังเป็นของรัฐบาลไทย ทั้งสองโครงการนี้ทำใน 12 ภาค ได้มีการปรึกษาหารือกัน พนบัญชานิขและน้อย 2 ประการ คือ ประการแรก จังหวัดได้อัตราครูน้อยทำให้เด็กตกหล่นไม่ได้เข้าเรียนมีมาก ประการที่สอง คือทำอย่างไรให้เด็กที่เกณฑ์เข้าโรงเรียนได้แล้วจึงจะได้รับความรู้ตามเกณฑ์ แล้วก็ตั้งหลักการว่า จะพยายามเบิดโรงเรียนให้มากที่สุดโดยแบ่งโรงเรียนออกเป็น 3 จำพวก คือจำพวกแรก เป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่สมบูรณ์แบบ ให้มีอยู่อย่างน้อยจำนวน 2 โรง จำพวกที่สอง เป็นโรงเรียนประถมศึกษาค่อนข้างสมบูรณ์ ให้มีตามตำบลใกล้เส้นทางคมนาคมสะดวก ส่วนจำพวกที่สาม เป็นโรงเรียนเล็กโรงเรียนพากนีจะว่าอย่างน้อยให้มีครู 1 คน ต่อเด็ก 40 คน ถ้ามีเด็กถึง 80 คน ก็ให้มีครู 2 คน ถ้ามีเด็ก 120 คน ให้มีครู 3 คน และถ้ามีเด็ก 200 คนขึ้นไป ก็ให้มีครู 4 คน

เลขานุการครุสภากล่าวต่อไปว่า ตอนนั้นตนเองเป็นภาคศึกษา 9 ในภาคนี้มีจังหวัดสกลนครเป็นตัวตั้งตัวตี่จัดตั้งโรงเรียนครูคนเดียวอย่างแข็งขัน โรงเรียนที่ตั้งขึ้นมีหลักว่า ให้มีอาคารเรียนสำหรับเป็นห้องเรียน 1 ห้อง และห้องสมุด 1 ห้อง กับให้มีห้องครัว ห้องส้วม และปลูกไม้ด้วย การหาครูมาสอนในโรงเรียนครูคนเดียว ไม่ดำเนินถึงคุณวุฒิมากนัก แต่ดำเนินถึงความตั้งใจเป็นเกณฑ์ ถ้าครูตกลงใจจะไปเป็นครูแล้ว ก็อบรมเตรียมตัวครูในการสอนแล้วก็พยายามให้มีการโรงเป็นผู้ช่วยเหลือครูในโรงเรียนครูคนเดียวโรงละ 1 คน ตลอดจนหาวิธีให้นักเรียนได้ช่วยงานของครูด้วย ในส่วนความช่วยเหลือจากทางจังหวัดก็ได้ช่วยทั้งทางวิชาการ และบริหาร คือได้จัดตั้งหน่วยกลางทางวิชาการ เพื่อหลอมหลักสูตร ป.1-2 เข้าด้วยกัน และ ป.3-4 เข้าด้วยกัน ทำรายการสอนประจำเดือน ให้ศึกษานิเทศก์ออกไปช่วยแนะนำครู

และทำอุปกรณ์การสอนแจกจ่ายไปให้ โรงเรียนต่าง ๆ ด้วย ทางด้านบริหาร ก็หาทางปูนบำเหน็จ ความชอบแก่ครู โรงเรียนครูคนเดียวเป็นพิเศษ

เลขาธิการครุสภากล่าวออดีตให้ฟังต่อไปอีกว่า ในระยะนั้นศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร คือ นายสิงห์ทอง บุญชุวิทย์ พยายามจัดเรื่องโรงเรียนประชาบาลที่มีครูสอนคนเดียวอย่าง เช่นแข็งจริงจัง โรงเรียนครูคนเดียวที่จังหวัดนั้นจึงไปได้ดี ถึงกับกรมสามัญศึกษาในระยะที่ นายอภัย จันทวิมล เป็นอธิบดี เคยจัดให้มีการสัมมนาเรื่องโรงเรียนครูคนเดียวที่จังหวัดสกลนคร การสัมมนาคราวนั้นมีสาระสำคัญ คือ ทางราชการยอมรับหลักการในการจัดโรงเรียนครูคนเดียว ถือว่าเป็นการขอบคุณเดียวๆ ที่จะตั้งโรงเรียนครูคนเดียวขึ้นในประเทศไทย

อย่างไรก็ดี นายกมล ประสิทธิสา ได้ให้ข้อสังเกตว่า การจัดโรงเรียนครูคนเดียว จะได้ผลดีหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับศึกษาธิการจังหวัดโดยแท้ ถ้าศึกษาธิการจังหวัดไม่ไฟใจ โรงเรียนครูคนเดียว ก็ไม่รอด นายกมล ประสิทธิสา ยังตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการจัดโรงเรียนครูคนเดียว อีกหลายประการ แต่ที่น่าสนใจในฐานะที่นายกมล ประสิทธิสา เป็นเลขาธิการครุสภากล่าวด้วย คือมีความเห็นว่า การพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนครู ครุสภากล่าวจะได้พิจารณาถึงความยากง่าย ในการสอนด้วย ไม่ควรพิจารณาแต่เฉพาะจำนวนนักเรียนเท่านั้น

วิทยากรคนต่อไป คือ นายหล่อ รีลະชาติ รองอธิบดีกรมการศาสนา ซึ่งมีประสบการณ์ ดูงานต่างประเทศ เกี่ยวกับการจัดโรงเรียนครูคนเดียวและโรงเรียนที่มีครูสอนไม่ครบชั้นมา มาก นายหล่อ รีลະชาติ ได้ให้ความเห็นว่า การปรับปรุงโรงเรียนที่มีครูสอนไม่ครบชั้นนั้น ควรจะได้พิจารณาการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ให้ถูกต้อง เป็นต้นว่า การจัดชั้นเรียน น่าจะจัดแบ่ง เป็นตอน ๆ เช่น ป.1-2 เป็น section หนึ่ง และ ป.3-4 เป็นอีก section หนึ่ง เพื่อประโยชน์ แก่ครูไม่ต้องวิ่งรอกมากนัก ในทางด้านหลักสูตรสำหรับโรงเรียนประเภทนี้ ก็จำเป็นต้องให้ ยืดหยุ่นพอสมควร ซึ่งทั้งนี้ กรมวิชาการน่าจะได้ช่วยเหลือ โดยจัดหลักสูตรพิเศษขึ้นอีก ประเภทหนึ่ง สำหรับโรงเรียนที่มีครูสอนไม่ครบชั้น แม้ตารางสอน ก็ต้องจัดทำขึ้นใหม่ให้ สอดคล้องกับสภาพปัญหาของโรงเรียน ในด้านการบรรจุครู นายหล่อ รีลະชาติ มีความเห็น ยังวิทยากรคนก่อน คือ เห็นว่าโรงเรียนประเภทนี้ ควรจะได้คัดเลือกครูกันเป็นพิเศษ เพราะ ต้องการครูก็มีลักษณะพิเศษ คือ ต้องมีความเป็นผู้นำเป็นอย่างมาก ในด้านอุปกรณ์การสอน นั้นก็สำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยผ่อนแรงครู และช่วยให้นักเรียนได้เรียนกันเองได้ นายหล่อ รีลະชาติ ตั้งข้อสังเกตว่า ปัจจุบันเรามีศูนย์วัดดุการศึกษาอยู่แล้ว แต่ยังไม่ได้ทำอะไรให้เต็มไม่เต็มเมื่อเลย

นายหล่อ รีลชาติ มีความเห็นในท้ายที่สุดว่า หากเป็นไปได้ควรจัดสร้างสิ่งการให้แก่ครูในโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นเป็นพิเศษ เช่นบางประเทศจัดเงินไว้ก่อนหนึ่ง เป็นเงินประจำตำแหน่งครูในโรงเรียนนั้น หรืออาจจะให้โอกาส เช่น ให้ค่าทำความสะอาดโรงเรียน เหมาให้แก่ครูไปเลยเป็นก้อน หรืออาจให้โอกาสจ้างภารยาครูมาช่วยสอนเย็บปักถักร้อยให้แก่นักเรียน

วิทยากรคนสุดท้าย คือ ดร.วิจิตร ศรีสะอ้าน กล่าวว่า เท่าที่ฟังวิทยากรคนก่อน ๆ พูดมาทั้งหมด ก็รู้สึกสะดุดใจว่า วิธีแก้ปัญหานี้ในโรงเรียนครูไม่ครบชั้นที่เสนอ ก็เป็นวิธีที่ใช้ได้กับโรงเรียนทั่วไป และน่าจะถือเป็นแนวทางที่ต้องทำ ไม่ได้กับโรงเรียนแบบไหน ตนเองอยากรขอเสนอวิธีมุ่งไปสู่โรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นโดยเฉพาะ คือ โดยการนำน้ำกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่นำมาใช้กับโรงเรียนประเภทนี้ของไทยได้

ดร. วิจิตร ศรีสะอ้าน เห็นว่าสิ่งที่จะเอามาช่วยนั้นมีอยู่ 3 ทาง ได้แก่

1. จำพวก hard ware ได้แก่พวกเครื่องยนต์กลไก ซึ่งอันที่จริงตอนแรกที่ประดิษฐ์คิดค้นกันขึ้น ก็ไม่ได้มุ่งเพื่อใช้ประโยชน์ทางการศึกษา แต่ต่อมาการศึกษาที่ไปดำเนินประยุกต์ใช้ จำพวกนี้ก็ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น โทรทัศน์นั้นมีบางคนรู้สึกว่าจน ไม่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย อย่างเรา ทั้ง ๆ ที่เวลานี้คนไทยมีโทรทัศน์ดูกันมากแล้ว ดร. วิจิตร ศรีสะอ้านเห็นว่าโทรทัศน์เพื่อการศึกษา จะช่วยแก้ปัญหานี้ของโรงเรียนครูคนเดียว หรือโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นได้และก็มีหลายประเภททำได้ผลมาแล้ว ได้ผลประโยชน์ทั้งช่วยครูสอนเด็กและอบรมครูไปด้วยในตัว

2. จำพวก soft ware เช่น แบบเรียนสำเร็จรูป (Programmed Instruction) เหล่านี้ที่ป้อนช่วยพวก hard ware หรือนำไปใช้เป็นอิสระก็ได้ พวกนี้ก็มีประโยชน์

3. จำพวกเทคนิคบริการใหม่ ๆ เช่น package material ซึ่งมีทั้งบทเรียน คำแนะนำ วิธีสอน อุปกรณ์แต่ละชุด ๆ พวกนี้จะช่วยครูโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นได้ดี การจัดทำ team learning นั้นก็ควรทดลองจัดทำ

นอกจากนี้ ดร. วิจิตร ศรีสะอ้าน เสนอวิธีการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยังได้เสนอแนะให้ดำเนินจัดตั้งโครงการใช้ para profession มาแก้ปัญหานี้ของโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้น para professor ที่ว่านี้ก็คือการให้ผู้ที่ยังไม่ได้เป็นครูมาเป็นผู้ช่วยครู เช่น เอานักศึกษาในระหว่างปิดภาคไปช่วยสอนตามโรงเรียนประชาบาล เป็นต้น หรืออาจจัดตั้งเป็นโครงการอาสา แบบเดียวกับคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ของ ดร. ป่วย อังภากรณ์ จัดทำได้รับความเชื่อถือ

มาแล้ว ซึ่งจะได้ครุภารกิจว่า graduate diploma ตามปกติ สำหรับผู้ที่สำเร็จการเรียนจบ กับโครงการดังกล่าวนี้ ก็จะมีนักศึกษาเป็นจำนวนหนึ่งที่เดียว ที่พร้อมจะออกไปช่วยสอน ซ้อมเสริมในระหว่างปิดภาคของมหาวิทยาลัย

ความคิดเห็นของ ดร. วิจิตร ศรีสะอ้าน ออกจะได้รับการพิจารณาจากที่ประชุม หลายประเด็น เช่น ที่ว่าให้จัดโครงการเพื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้น นาย เกรียง เอี่ยมสกุล ตั้งข้อสังเกตว่า จะจัดได้อย่างไร ในเมืองไทยที่ประเทศมีไฟฟ้าใช้เพียง 7% ของประชากรทั้งหมด หรืออย่างเรื่อง para profession นั้น อธิบดีกรมสามัญศึกษาเห็น ด้วยว่าน่าทดลองทำ แต่ถ้าทำไปมาก ๆ ก็มีปัญหาตามมาหาก เช่น โครงการบันทึกอาสาของ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ออกไปสอนเด็กตามชนบท 1 ปี เสร็จแล้วแทนที่จะใช้ประสบการณ์ ในชนบทนั้น ขอบรรจุเป็นครูตามชนบทต่อไป กลับจะมากอเที่ยบย้ายเข้ามาอยู่โรงเรียนมัธยม ในเมืองกันแบบทั้งนั้น

การอภิปรายทั่วไป ทางด้านผู้ได้รับเชิญมาร่วมสัมมนาไม่ค่อยจะมีอะไรมากนัก ส่วน ใหญ่ก็เป็นการตั้งข้อสังเกตเล็ก ๆ น้อย ๆ พอกhom ปากห้อม ก็มีคำถามเชิงสถิติที่น่ารู้ เช่น ถามว่าโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นมีสักกี่โรง ก็ไม่มีใครตอบได้ หรือสภาพภูมิศาสตร์ของชุมชน ที่มีโรงเรียนครูไม่ครบชั้นในประเทศไทยเป็นอย่างไร ก็ดูเหมือนยังไม่รู้แน่ วิทยากรบางท่านก็ว่า การตั้งถิ่นฐานที่อยู่ของคนไทยไม่กระชับกระจายครอบคลุ่มกันเป็นกลุ่ม จึงไม่ควรมีโรงเรียน ครูกันเดียว บ้างก็ว่า (ในเอกสารว่า) โดยทั่วไปคนไทยอยู่กระชับกระจาย จำเป็นต้องตั้งโรงเรียน ครูกันเดียว

ครั้นมาถึงการประชุมกลุ่ม ซึ่งผู้เขียนไม่ได้เข้าสังเกตการณ์โดยตรง แต่ได้ศึกษาจาก เอกสารรายงานการประชุม ปรากฏว่าผู้เข้าประชุม ได้แจ้งและปัญหาของโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้น ได้มาก many เป็นร้อยข้อ ซึ่งส่วนแล้วแต่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ๆ ทั้งสิ้น แต่แนวความคิด ในการแก้ปัญหาส่วนใหญ่ น่าจะถือได้ว่า เป็นแนวความคิดตามแบบประเพณีมากกว่า เป็นต้นว่า ควรพิจารณาความดีความชอบของครูในโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นเป็นพิเศษ ควรจัดสวัสดิการ ให้เป็นพิเศษ ควรเพิ่มเงินประจำตำแหน่งให้แก่ครูเป็นพิเศษ ควรให้ครูในโรงเรียนประเท่านี้ ได้มีโอกาสไปศึกษาต่อเป็นพิเศษ ควรสร้างบ้านพักครูให้ ควรจัดอบรมครูพากนี้เป็นครั้งคราว อย่างน้อยเดือนละครั้ง และจัดสัมมนาเป็นประจำทุกปี กรรมการฝึกหัดครู ควรจัดหลักสูตรผลิตครู ไปสอนโรงเรียนครูไม่ครบชั้นขึ้นโดยเฉพาะ หน่วยศึกษานิเทศก์ช่วยจัดทำหลักสูตรประมวล

การสอน และคู่มือครูให้แก่ครูโรงเรียนประเภทนี้โดยเฉพาะ กรมวิชาการควรจัดทำอุปกรณ์ การสอนไปแยกจ่ายให้มาก ๆ ฯลฯ ข้อเสนอเหล่านี้ ถึงแม้จะไม่น่าเรียกว่าเป็นนวัตกรรมแต่ก็เป็น ข้อเสนอแนะที่ชอบด้วยเหตุผลอยู่มาก เพราะนวัตกรรมและเทคโนโลยี จะนำไปใช้ได้ก็ต่อเมื่อ ปัญหาพื้นฐานหลายอย่างต้องแก้ไขให้ลุล่วงเสียก่อน เป็นดังนี้ว่า จะนำໂທรัฐศน์ไปใช้ ครูก็ ต้องรู้ว่าใช้เสียก่อน

สำหรับอุบัติหรือทางแก้ปัญหาด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีนั้นก็มีเป็นข้อเสนอแนะอยู่ หลายอย่าง เช่น ควรนำทฤษฎีใหม่ ๆ ทางจิตวิทยาการศึกษามาใช้ เช่น ทฤษฎี Reinforcement ทฤษฎี Simulation ทฤษฎีจำแนกพฤติกรรมการเรียนรู้ของ Bloom การจัดเวลาเรียนแบบ Modular Scheduling การทดลองจัดโรงเรียนแบบ Non—Graded School ควรให้นักเรียนเก่ง มาช่วยนักเรียนอ่อน (Monitorial System) ฯลฯ ตลอดจนการจัดໂທรัฐศน์การศึกษา เป็นต้น

การสัมมนาดังกล่าว ถึงแม้จะไม่หวังอะไรมาก ทั้งในแง่การแก้ปัญหาแบบประเพณี และแบบนวัตกรรม แต่สิ่งที่น่าจะถึงว่าการสัมมนาครั้งนี้ได้แก่ว่างการศึกษา ก็คือ ให้เปลี่ยน ความคิดเสียที่ว่าปัญหานำในการศึกษานั้น ไม่อาจแก้ได้ด้วยการเร่งรัดผลิตครุภัณฑ์อย่างที่เป็นมาแล้ว ในรอบ 2-3 ปี แต่อยู่ที่คุณภาพของครู และองค์ประกอบทางบุวนงานวิชาการ และการบริหาร เป็นสำคัญ แม้แต่โรงเรียนครูคนเดียว ก็อาจจะเป็นโรงเรียนที่ดีได้ หากองค์ประกอบเหล่านี้ดี อย่างเช่นในออสเตรเลีย โรงเรียนครูคนเดียวได้รับความเชื่อถือจากประชาชนเป็นอันดับสูง